

Onsdagen den 16 januari

Kl. 14.00

§ 1 Val av ledamöter i utskotten, m. m.

Herr SVEN GUSTAFSON i Göteborg (fp) erhöll på begäran ordet och anförde:

Herr talman! För valen av ledamöter och suppleanter i samtliga utskott, ledamöter och suppleanter i utrikesnämnden, ledamöter i talmanskonferensen, ledamöter i riksdagens krigsdelegation, riksdagens revisorer jämte suppleanter, ledamöter och suppleanter i riksdagens löne delegation, ledamöter och suppleanter i riksdagens förvaltningsstyrelse, ledamöter och suppleanter i riksdagens besvär snämnd, ledamöter och suppleanter i styrelsen för riksdagsbiblioteket, medlemmar och suppleanter i Nordiska rådet, ombud och suppleanter i Europarådets rådgivande församling samt ledamöter som skall äga delta i bolagsstämmor med Statsföretag AB har valberedningen enhälligt godkänt gemensamma listor av det utseende som framgår av till kammarens ledamöter utdelad promemoria.

Som ordförande i valberedningen ber jag att få överlämna dessa listor till herr talmannen.

Härefter yttrade

Herr BOHMAN (m):

Herr talman! I samband med utskottsvalen vid 1971 års riksdag avgav herr Helén en röstförklaring på de tre icke-socialistiska partiernas vägnar. Han erinrade om att med dittills tillämpade valmetoder till riksdagens utskott kommunisterna inte skulle med egen röststyrka få plats i utskott som har 15 ledamöter samt att vpk och socialdemokraterna bara genom att gå fram med gemensam partibeteckning kunde skapa socialistisk majoritet i alla utskott. För att inte belasta riksdagens ledamöter med en mycket tidsödande valprocedur var – framhöll herr Helén – emellertid de tre nämnda oppositionspartierna beredda att godta val genom acklamation.

Kommunisterna är inte heller i dag med gängse valmetoder med egen röststyrka berättigade till någon utskottsrepresentation. I förhållande till läget 1971 har genom höstens val den förändringen inträffat att inte ens valteknisk samverkan i och för sig kan garantera socialistisk utskottsmajoritet. Sammansättningen av och majoritetsställningen inom utskotten blir i sista hand – om inte gemensamma listor upprättas – beroende av lottning.

Moderata samlingspartiet kan givetvis inte förhindra en samverkan mellan socialdemokraterna och kommunisterna i samband med utskottsvalen. Däremot kan vi hävda vår principiella ståndpunkt, att ett parti med

vpk:s program och vpk:s förflutna inte bör hjälpas till representation i vissa särskilt betydelsefulla utskott, bl. a. konstitutionsutskottet. Valresultatet berättigar inte kommunisterna till sådan representation.

Men om vi skulle omsätta denna principiella grundinställning i praktiskt handlande, skulle möjligheten att använda gemensamma listor i utskottsvalen gå om intet. Då skulle riksdagsutskottens sammansättning bli beroende av lottning, alltså av slumpen. Ett sådant förfarande bör med hänsyn till det svenska parlamentets anseende inte rimligen komma i fråga. Vi har därför ansett oss böra klart deklarera vår principiella uppfattning om kommunisternas utskottsrepresentation. Men sedan det väl har skett, har vi likväl lämnat vår medverkan till de gemensamma listor, efter vilka utskottsvalen nu kommer att förrättas.

Herr HERMANSSON (vpk):

Herr talman! Herr Bohman har anfört som sin mening att de riksdagsledamöter som valts på vänsterpartiet kommunisternas listor inte bör få tillhöra vissa utskott eller – om man gör en mycket snäv tolkning av hans inlägg – att de kanske inte alls bör få tillhöra utskotten. Det får stå för hans räkning. Om jag skulle anföra min mening om moderata samlingspartiet, skulle det vara att jag hoppas på en politisk utveckling som gör att inga moderater kommer in i riksdagen, helt enkelt därför att de inte får tillräckligt med röster. Men det är väljarnas sak att se till detta.

Så länge representanter för moderata samlingspartiet finns i riksdagen bör detta parti liksom alla andra partier vara representerat i samtliga utskott. Det är den principiella inställning vi har, en principiell inställning som utgår från praktiska motiv. Utskotten är riksdagens beredningsorgan. Där bör av praktiska skäl samtliga partier vara representerade, vänsterpartiet kommunisterna lika väl som andra. Då vi inte kunnat vinna förståelse för denna ståndpunkt hos de övriga partierna har vi accepterat den förhandlingsuppgörelse som träffats.

De borgerliga partiernas inställning till utskottsvalen förefaller mig på ett träffande sätt ha förtecknats i dramat Peer Gynt, där en person som heter Trumpeterstråle uttalar:

Jag får väl följa er på färden,
– men protestera för all världen.

Herr WERNER i Tyresö (vpk):

Herr talman! Med hänvisning till vad vi så sent som för några veckor sedan anfört om försvarsutskottet och dess arbete och eftersom det i dag gäller omval av praktiskt taget samtliga personer i det utskottet hemställer jag att till dagens protokoll få antecknat att vänsterpartiet kommunisternas riksdagsgrupp icke deltar i valet av försvarsutskott.

Sedan överläggningen härmed var slutad, anställdes val av 15 ledamöter i vart och ett av nedanstående utskott.

De av herr Sven Gustafson i Göteborg för nämnda val framlagda, av valberedningen godkända gemensamma listorna, alla med partibeteckningen "Den gemensamma listan", upplästes av herr talmannen och godkändes av kammaren, varvid befanns att följande personer, vilkas

namn i här angiven ordning upptagits på respektive listor, utsetts till **Nr 5**
ledamöter i

Onsdagen den
16 januari 1974

konstitutionsutskottet:

- herr Johansson i Trollhättan (s)
- ” Boo (c)
- fru Thunvall (s)
- herr Werner i Malmö (m)
- ” Mossberg (s)
- ” Pettersson i Örebro (c)
- ” Sten Andersson i Stockholm (s)
- ” Ahlmark (fp)
- ” Bergqvist (s)
- ” Fiskesjö (c)
- ” Karlsson i Malung (s)
- ” Björck i Nässjö (m)
- ” Gustafsson i Barkarby (s)
- ” Jonnergård (c)
- ” Måbrink (vpk)

finansutskottet:

- herr Åsling (c)
- ” Ekström (s)
- ” Burenstam Linder (m)
- ” Knut Johansson i Stockholm (s)
- ” Kristiansson (c)
- ” Franzén (s)
- ” Löfgren (fp)
- ” Larsson i Karlskoga (s)
- ” Fågelsbo (c)
- ” Jansson (s)
- ” Söderström (m)
- ” Pettersson i Malmö (s)
- fru Söder (c)
- herr Hermansson (vpk)
- ” Wirtén (fp)

skatteutskottet:

- herr Wörnberg (s)
- ” Eriksson i Bäckmora (c)
- fru Holmqvist (s)
- herr Magnusson i Borås (m)
- ” Kristenson (s)
- ” Andersson i Knäred (c)
- ” Johansson i Jönköping (s)
- ” Mundebo (fp)
- ” Carlstein (s)
- ” Josefson (c)
- ” Wikner (s)

Nr 5

Onsdagen den
16 januari 1974

herr Nilsson i Trobro (m)
” Stadling (s)
” Sundkvist (c)
” Westberg i Hofors (s)

justitieutskottet:

herr Polstam (c)
fröken Mattson (s)
fru Kristensson (m)
herr Larfors (s)
” Johansson i Växjö (c)
” Jönsson i Malmö (s)
” Westberg i Ljusdal (fp)
” Nygren (s)
” Bengtsson i Göteborg (c)
fru Bergander (s)
herr Schött (m)
” Nilsson i Visby (s)
” Fransson (c)
” Lövenborg (vpk)
fru Wiklund (c)

lagutskottet:

herr Svanström (c)
” Hammarberg (s)
” Lidgard (m)
” Sundelin (s)
” Börjesson i Falköping (c)
fru Åsbrink (s)
herr Sjöholm (fp)
” Andersson i Södertälje (s)
” Torwald (c)
” Olsson i Timrå (s)
” Winberg (m)
fru Nilsson i Sunne (s)
herr Olsson i Sundsvall (c)
” Israelsson (vpk)
fru Fredgardh (c)

utrikesutskottet:

herr Bengtson i Jönköping (c)
” Arne Geijer i Stockholm (s)
” Hernelius (m)
” Lange (s)
” Antonsson (c)
fru Lewén-Eliasson (s)
” Nettelbrandt (fp)
herr Adamsson (s)
fru Nilsson i Kristianstad (c)

herr Palm (s)
" Turesson (m)
" Göransson (s)
" Korpås (c)
" Hellström (s)
" Åberg (fp)

Nr 5

Onsdagen den
16 januari 1974

försvarsutskottet:

herr Gustafsson i Stenkyrka (c)
" Gustavsson i Eskilstuna (s)
" Petersson i Gäddvik (m)
" Gustafsson i Uddevalla (s)
" Pettersson i Kvänum (c)
" Gustavsson i Ängelholm (s)
" Karl Bengtsson i Varberg (fp)
fru Sundström (s)
herr Glimmér (c)
" Brännström (s)
" Virgin (m)
" Gustavsson i Nässjö (s)
" Gernandt (c)
" Olsson i Asarum (s)
" Björk i Gävle (c)

socialförsäkringsutskottet:

herr Fredriksson (s)
" Carlsson i Vikmanshyttan (c)
" Augustsson (s)
" Ringaby (m)
" Karlsson i Ronneby (s)
" Magnusson i Nennesholm (c)
fru Håvik (s)
herr Hyltander (fp)
" Marcusson (s)
fröken Pehrsson (c)
herr Lindström (s)
" Fridolfsson (m)
" Nilsson i Kristianstad (s)
" Andersson i Nybro (c)
" Olsson i Stockholm (vpk)

socialutskottet:

herr Karlsson i Huskvarna (s)
" Gustavsson i Alvesta (c)
" Svensson i Kungälv (s)
" Carlshamre (m)
" Dahlberg (s)
" Larsson i Öskevik (c)
fru Skantz (s)

Nr 5

Onsdagen den
16 januari 1974.

herr Romanus (fp)
” Johnsson i Blentarp (s)
” Andreasson i Östra Ljungby (c)
” Nordberg (s)
” Åkerlind (m)
” Nilsson i Växjö (s)
fröken Andersson (c)
fru Marklund (vpk)

kulturutskottet:

herr Mattsson i Lane-Herrestad (c)
” Andersson i Lycksele (s)
” Nilsson i Agnäs (m)
fröken Sandell (s)
herr Sundman (c)
” Leander (s)
fru Fränkel (fp)
herr Green (s)
” Eriksson i Ulfsbyn (c)
fru Johansson (s)
” Mogård (m)
herr Sörenson (s)
” Norrby (c)
fru Ryding (vpk)
fröken Eliasson (c)

utbildningsutskottet:

herr Alemyr (s)
” Larsson i Staffanstorp (c)
” Jönsson i Arlöv (s)
” Nordstrandh (m)
” Wiklund (s)
” Elmstedt (c)
” Gustafsson i Barkarby (s)
fröken Hörlén (fp)
fru Gradin (s)
herr Johansson i Skärstad (c)
fru Dahl (s)
” Sundberg (m)
herr Sundgren (s)
” Karlsson i Mariefred (c)
fru Lantz (vpk)

trafikutskottet:

herr Dahlgren (c)
” Mellqvist (s)
” Lothigius (m)
” Lindahl i Lidingö (s)
” Persson i Heden (c)

herr Hjorth (s)
" Sven Gustafson i Göteborg (fp)
" Hugosson (s)
" Håkansson i Rönneberga (c)
" Rosqvist (s)
" Clarkson (m)
" Östrand (s)
" Stjernström (c)
" Magnusson i Kristinehamn (vpk)
" Sellgren (fp)

Nr 5

Onsdagen den
16 januari 1974

jordbruksutskottet:

herr Hedström (s)
" Larsson i Borrby (c)
" Magnusson i Tanum (s)
" Krönmark (m)
fru Theorin (s)
herr Jonasson (c)
fru Lundblad (s)
" Anér (fp)
herr Lindberg (s)
fru Olsson i Helsingborg (c)
herr Pettersson i Lund (s)
" Wachtmeister i Johannishus (m)
" Wictorsson (s)
" Johansson i Holmgården (c)
" Takman (vpk)

näringsutskottet:

herr Svanberg (s)
" Börjesson i Glömminge (c)
" Bengtsson i Landskrona (s)
" Regnéll (m)
" Haglund (s)
" Gustafsson i Byske (c)
" Andersson i Storfors (s)
" Andersson i Örebro (fp)
" Rask (s)
" Sjönell (c)
" Blomkvist (s)
" Hovhammar (m)
" Wååg (s)
fru Hambræus (c)
herr Svensson i Malmö (vpk)

inrikesutskottet:

herr Nilsson i Tvärälund (c)
" Fagerlund (s)
" Nordgren (m)

herr Nilsson i Östersund (s)
" Stridsman (c)
fru Hörnlund (s)
herr Eriksson i Arvika (fp)
" Johansson i Simrishamn (s)
fru Jonäng (c)
" Ludvigsson (s)
herr Oskarson (m)
" Nilsson i Kalmar (s)
" Gustafsson i Säffle (c)
" Lorentzon (vpk)
" Jonsson i Mora (fp)

civilutskottet:

herr Bergman (s)
fru Olsson i Hölö (c)
herr Petersson i Nybro (s)
" Wennerfors (m)
" Lindkvist (s)
" Åkerfeldt (c)
" Henrikson (s)
" Ullsten (fp)
" Högström (s)
" Mattsson i Skee (c)
" Jadestig (s)
" Adolfsson (m)
" Häll (s)
" Olof Johansson i Stockholm (c)
" Claeson (vpk)

§ 2 Val av suppleanter i utskotten

Företogs val av beslutat antal suppleanter i utskotten, nämligen 16 i konstitutionsutskottet, 15 i finansutskottet, 17 i skatteutskottet, 15 i justitieutskottet, 15 i lagutskottet, 16 i utrikesutskottet, 16 i försvarsutskottet, 16 i socialförsäkringsutskottet, 16 i socialutskottet, 15 i kulturutskottet, 16 i utbildningsutskottet, 15 i trafikutskottet, 17 i jordbruksutskottet, 16 i näringsutskottet, 15 i inrikesutskottet och 16 i civilutskottet.

Sedan de av herr Sven Gustafson i Göteborg för dessa val avlämnade listorna, alla med partibeteckningen "Den gemensamma listan", upplästs av herr talmannen och godkänts av kammaren befanns att följande personer, vilkas namn i här angiven ordning upptagits på respektive listor, utsetts till suppleanter i

konstitutionsutskottet:

herr Henrikson (s)
" Antonsson (c)

herr Gadd (s)
 " Hernelius (m)
 " Sörenson (s)
 " Molin (fp)
 " Johansson i Malmö (s)
 " Nordin (c)
 " Dahlberg (s)
 " Olsson i Sundsvall (c)
 " Gustavsson i Ängelholm (s)
 fru Jacobsson (m)
 herr Wictorsson (s)
 " Josefson (c)
 " Berndtson (vpk)
 " Lindahl i Hamburgsund (fp)

finansutskottet:

herr Fälldin (c)
 " Gadd (s)
 " af Ugglas (m)
 " Nilsson i Visby (s)
 " Pettersson i Kvänum (c)
 " Rask (s)
 " Mundebo (fp)
 " Wiklund (s)
 " Gustafsson i Byske (c)
 " Arne Geijer i Stockholm (s)
 " Wachtmeister i Staffanstorp (m)
 " Gustavsson i Eskilstuna (s)
 " Elmstedt (c)
 " Werner i Tyresö (vpk)
 " Ångström (fp)

skatteutskottet:

fru Normark (s)
 herr Hallenius (c)
 " Ericson i Örebro (s)
 " Träff (m)
 fru Berglund (s)
 herr Olof Johansson i Stockholm (c)
 " Gustafsson i Uddevalla (s)
 " Hörberg (fp)
 fru Hörnlund (s)
 herr Björk i Gävle (c)
 " Lindkvist (s)
 fru Troedsson (m)
 herr Marcusson (s)
 " Börjesson i Falköping (c)
 " Rosqvist (s)
 " Carlström (fp)
 " Berndtson (vpk)

Onsdagen den
16 januari 1974

justitieutskottet:

fru André (c)
" Andersson i Kumla (s)
herr Wijkman (m)
" Fagerlund (s)
" Sundkvist (c)
" Pettersson i Helsingborg (s)
" Petersson i Röstånga (fp)
" Karlsson i Ronneby (s)
" Glimmér (c)
fru Gradin (s)
" Lindquist (m)
" Landberg (s)
herr Raneskog (c)
" Pettersson i Västerås (vpk)
" Nyquist (fp)

lagutskottet:

fru Tillander (c)
herr Karlsson i Huskvarna (s)
fru Lindquist (m)
herr Stadling (s)
" Magnusson i Nennesholm (c)
" Mossberg (s)
" Henmark (fp)
" Andersson i Gamleby (s)
fru Jonäng (c)
fröken Mattson (s)
fru Jacobsson (m)
herr Johansson i Simrishamn (s)
" Eriksson i Ulfsbyn (c)
" Lövenborg (vpk)
fru Karlsson (c)

utrikesutskottet:

herr Fälldin (c)
" Ericson i Örebro (s)
" Bohman (m)
" Andersson i Lycksele (s)
" Sjönell (c)
" Nilsson i Stockholm (s)
" Ullsten (fp)
fru Laag (s)
herr Sundman (c)
" Hugosson (s)
" Virgin (m)
" Knut Johansson i Stockholm (s)
" Karlsson i Mariefred (c)
" Sten Andersson i Stockholm (s)

herr Helén (fp)
" Wijkman (m)

Nr 5

Onsdagen den
16 januari 1974

försvarsutskottet:

herr Johansson i Växjö (c)
" Göransson (s)
" Siegbahn (m)
" Hedberg (s)
" Andreasson i Östra Ljungby (c)
" Konradsson (s)
" Petersson i Röstånga (fp)
" Hedström (s)
" Pettersson i Örebro (c)
fru Lewén-Eliasson (s)
herr Träff (m)
" Wååg (s)
" Stridsman (c)
" Högström (s)
fru Ekelund (c)
herr Danell (m)

socialförsäkringsutskottet:

herr Nilsson i Norrköping (s)
" Andersson i Edsbro (c)
fru Holmqvist (s)
herr Nisser (m)
fru Skantz (s)
fröken Rogestam (c)
herr Larsson i Vänersborg (s)
" Jonsson i Mora (fp)
" Jönsson i Arlöv (s)
" Johansson i Skärstad (c)
" Gösta Gustafsson i Göteborg (s)
" Wachtmeister i Staffanstorp (m)
fru Andersson i Kumla (s)
herr Larsson i Öskevik (c)
" Hagberg i Borlänge (vpk)
" Westberg i Ljusdal (fp)

socialutskottet:

herr Signell (s)
fru Wigenfeldt (c)
herr Olsson i Timrå (s)
" Leuchovius (m)
" Bengtsson i Landskrona (s)
" Bengtsson i Göteborg (c)
" Blomkvist (s)
fru Swartz (fp)
herr Larfors (s)

Nr 5

Onsdagen den
16 januari 1974

fru Oskarsson (c)
herr Larsson i Karlskoga (s)
fru Troedsson (m)
" Ludvigsson (s)
herr Karlehagen (c)
" Hagberg i Borlänge (vpk)
fru Fränkel (fp)

kulturutskottet:

fru Göthberg (c)
herr Alsén (s)
fru Diesen (m)
herr Bladh (s)
fröken Andersson (c)
fru Rönning (s)
herr Enlund (fp)
" Gillström (s)
" Raneskog (c)
" Bergman (s)
" Nisser (m)
fru Åsbrink (s)
" Karlsson (c)
" Nordlander (vpk)
herr Rämgård (c)

utbildningsutskottet:

herr Andersson i Södertälje (s)
fröken Rogestam (c)
fru Laag (s)
herr Nyhage (m)
" Nilsson i Norrköping (s)
" Fiskesjö (c)
" Hagberg i Örebro (s)
" Jonsson i Alingsås (fp)
" Gillström (s)
" Nordin (c)
" Bladh (s)
" Strindberg (m)
" Svensson i Kungälv (s)
fru Ekelund (c)
" Nordlander (vpk)
herr Molin (fp)

trafikutskottet:

herr Johansson i Hållsta (c)
" Johansson i Ämål (s)
" Komstedt (m)
" Karlsson i Malung (s)
" Torwald (c)

herr Sundelin (s)
" Strömberg (fp)
fru Thunvall (s)
herr Jonasson (c)
" Signell (s)
" Johansson i Vrångebäck (m)
" Johansson i Malmö (s)
" Karlehagen (c)
fru Ryding (vpk)
herr Ångström (fp)

Nr 5

Onsdagen den
16 januari 1974

jordbruksutskottet:

herr Lindström (s)
fru Fredrikson (c)
herr Mellqvist (s)
" Leuchovius (m)
" Stadling (s)
" Kristiansson (c)
" Ekström (s)
" Åberg (fp)
" Andersson i Storfors (s)
" Persson i Heden (c)
" Wikner (s)
" Andersson i Ljung (m)
" Bergqvist (s)
fru Andersson i Trollhättan (c)
herr Israelsson (vpk)
fru Diesen (m)
herr Enlund (fp)

näringsutskottet:

fru Hansson (s)
herr Petersson i Ronneby (c)
" Häll (s)
" Komstedt (m)
" Pettersson i Lund (s)
" Gustafsson i Säffle (c)
fru Radesjö (s)
herr Nyquist (fp)
" Pettersson i Helsingborg (s)
" Jonnergård (c)
" Sivert Andersson i Stockholm (s)
" Siegbahn (m)
" Fredriksson (s)
fru Oskarsson (c)
herr Pettersson i Västerås (vpk)
" Wirtén (fp)

Onsdagen den
16 januari 1974

inrikesutskottet:

herr Granstedt (c)
fru Berglund (s)
herr Strindberg (m)
" Nygren (s)
" Fransson (c)
" Olsson i Asarum (s)
" Ekinge (fp)
" Andréasson i Falkenberg (s)
fröken Pehrsson (c)
herr Carlstein (s)
fru af Ugglas (m)
herr Jadestig (s)
" Rämgård (c)
" Hallgren (vpk)
" Carlström (fp)

civilutskottet:

fru Landberg (s)
" Ingvar-Svensson (c)
herr Persson i Karlstad (s)
" Turesson (m)
" Brännström (s)
fru Söder (c)
herr Håkansson i Trelleborg (s)
" Strömberg (fp)
fru Bergander (s)
herr Andersson i Knäred (c)
" Andersson i Gamleby (s)
" Danell (m)
" Jönsson i Malmö (s)
fru Andersson i Trollhättan (c)
herr Werner i Tyresö (vpk)
" Henmark (fp)

§ 3 Val av ledamöter och suppleanter i utrikesnämnden, m. m.

Anställdes val av 9 ledamöter och 9 suppleanter i utrikesnämnden, 5 ledamöter i talmanskonferensen, 50 ledamöter i riksdagens krigsdelegation, 12 riksdagens revisorer jämte 12 suppleanter, 17 ledamöter och 17 suppleanter i riksdagens lönedelelegation, 8 ledamöter och 8 suppleanter i riksdagens förvaltningsstyrelse, 5 ledamöter och 5 suppleanter i riksdagens besvärsnämnd, 2 ledamöter och 2 suppleanter i styrelsen för riksdagsbiblioteket, 18 medlemmar och 18 suppleanter i Nordiska rådet, 6 ombud och 6 suppleanter i Europarådets rådgivande församling samt 18 ledamöter vilka skulle äga delta i bolagsstämmor med Statsföretag AB.

Sedan de av herr Sven Gustafson i Göteborg för dessa val avlämnade listorna, alla med partibeteckningen "Den gemensamma listan", upplästs

av herr talmannen och godkänts av kammaren befanns följande personer, vilkas namn i här angiven ordning upptagits på respektive listor, utsedda till

Nr 5

Onsdagen den
16 januari 1974

ledamöter i utrikesnämnden:

herr Fälldin (c)
" Arne Geijer i Stockholm (s)
" Bohman (m)
fru Lewén-Eliasson (s)
herr Antonsson (c)
" Svanberg (s)
" Helén (fp)
" Aiemyr (s)
fru Söder (c)

suppleanter i utrikesnämnden:

herr Hedlund (c)
" Lange (s)
" Hernelius (m)
" Nilsson i Stockholm (s)
" Korpås (c)
" Hellström (s)
" Sven Gustafson i Göteborg (fp)
" Palm (s)
fru Nilsson i Kristianstad (c)

ledamöter i talmanskonferensen:

fru Skantz (s)
herr Antonsson (c)
" Burenstam Linder (m)
" Wirtén (fp)
" Werner i Tyresö (vpk)

ledamöter i riksdagens krigsdelegation:

herr Palme (s)
" Fälldin (c)
" Sträng (s)
" Bohman (m)
" Sven Andersson i Stockholm (s)
" Hedlund (c)
" Johansson i Ljungby (s)
" Helén (fp)
" Lundkvist (s)
" Antonsson (c)
" Allard (s)
" Burenstam Linder (m)
" Aspling (s)
fru Söder (c)

herr Wörnberg (s)
 " Bengtson i Jönköping (c)
 " Hermansson (vpk)
 " Krönmark (m)
 " Ekström (s)
 fru Nettelbrandt (fp)
 herr Holmqvist (s)
 " Börjesson i Glömminge (c)
 " Arne Geijer i Stockholm (s)
 " Eriksson i Bäckmora (c)
 " Carlsson i Tyresö (s)
 fru Kristensson (m)
 herr Ingemund Bengtsson i Varberg (s)
 " Ahlmark (fp)
 " Mellqvist (s)
 " Mattsson i Lane-Herrestad (c)
 fröken Mattson (s)
 herr Virgin (m)
 " Feldt (s)
 " Gustavsson i Alvesta (c)
 " Werner i Tyresö (vpk)
 " Svanström (c)
 " Alemyr (s)
 " Hernelius (m)
 " Johansson i Trollhättan (s)
 " Eriksson i Arvika (fp)
 " Svanberg (s)
 " Larsson i Borrbj (c)
 fru Sigurdsen (s)
 " Olsson i Hölö (c)
 herr Zachrisson (s)
 " Petersson i Gäddvik (m)
 " Gustavsson i Eskilstuna (s)
 " Åsling (c)
 " Karlsson i Huskvarna (s)
 " Wirtén (fp)

riksdagens revisorer jämte suppleanter för dessa:

(för tiden från valet till dess nytt val under tredje året härefter försiggått)

revisorer

herr Börjesson i Glömminge (c)
 " Palm (s)
 " Nilsson i Trobro (m)
 " Augustsson (s)
 " Eriksson i Bäckmora (c)
 " Hjorth (s)
 " Löfgren (fp)
 " Rask (s)

personliga suppleanter

herr Nilsson i Tvärålund (c)
 " Larfors (s)
 " Ringaby (m)
 fru Sundström (s)
 herr Jonasson (c)
 fru Normark (s)
 herr Westberg i Ljusdal (fp)
 fru Hörnlund (s)

herr	Gustafsson i Byske (c)	herr	Carlsson i Vikmanshyttan (c)	Nr 5
"	Andersson i Storfors (s)	"	Jansson (s)	Onsdagen den
"	Regnéll (m)	"	Åkerlind (m)	16 januari 1974
"	Bengtsson i Landskrona (s)	"	Kristenson (s)	

Av revisorerna utsågs till

ordförande

herr Börjesson i Glömminge (c)

förste vice ordförande

herr Palm (s)

andre vice ordförande

herr Nilsson i Trobro (m)

ledamöter i riksdagens löne delegation:

(för tiden från valet till dess nytt val under tredje året härefter försiggått)

herr Gustafsson i Uddevalla (s)
 " Boo (c)
 " Bengtsson i Landskrona (s)
 " Nilsson i Trobro (m)
 " Kristenson (s)
 " Polstam (c)
 " Jansson (s)
 " Ekinge (fp)
 " Karlsson i Ronneby (s)
 " Bengtsson i Göteborg (c)
 " Petersson i Nybro (s)
 " Schött (m)
 " Carlstein (s)
 " Gustafsson i Säffle (c)
 " Blomkvist (s)
 " Fransson (c)
 " Hallgren (vpk)

suppleanter i riksdagens löne delegation:

(för tiden från valet till dess nytt val under tredje året härefter försiggått)

fru Sundström (s)
 herr Håkansson i Rönneberga (c)
 " Nordberg (s)
 " Nordgren (m)
 " Nilsson i Kalmar (s)
 fröken Andersson (c)
 fru Hansson (s)
 herr Hörberg (fp)
 fru Nilsson i Sunne (s)
 herr Olof Johansson i Stockholm (c)
 " Nilsson i Växjö (s)

herr Winberg (m)
" Adamsson (s)
" Björk i Gävle (c)
" Sivert Andersson i Stockholm (s)
fröken Eliasson (c)
fru Nordlander (vpk)

ledamöter och suppleanter i riksdagens förvaltningsstyrelse:
(för en tid av tre år)

ledamöter

herr Larsson i Staffanstorp (c)
" Wärnberg (s)
" Regnéll (m)
" Adamsson (s)
" Eriksson i Bäckmora (c)
fröken Sandell (s)
herr Ullsten (fp)
" Elmstedt (c)

personliga suppleanter

herr Dahlgren (c)
" Augustsson (s)
" Leuchovius (m)
" Petersson i Nybro (s)
" Stridsman (c)
" Larsson i Karlskoga (s)
" Andersson i Örebro (fp)
fröken Andersson (c)

ledamöter och suppleanter i riksdagens besvärdsnämnd:
(för en tid av tre år till dess nytt val ägt rum)

ordförande

herr Erik Alexanderson,
f. d. häradshövding

ställföreträdande för ordföranden

herr Per Bergsten,
justitieråd

ledamöter

herr Fredriksson (s)
" Börjesson i Glömminge (c)
fru Holmqvist (s)
herr Lidgard (m)

personliga suppleanter

fru Håvik (s)
herr Gustafsson i Byske (c)
" Johansson i Simrishamn (s)
" Schött (m)

ledamöter och suppleanter i styrelsen för riksdagsbiblioteket:
(för en tid av tre år)

ledamöter

fröken Mattson (s)
herr Sundman (c)

personliga suppleanter

herr Wennerfors (m)
" Henmark (fp)

medlemmar i Nordiska rådet:

herr Antonsson (c)
" Arne Geijer i Stockholm (s)
" Krönmark (m)
" Adamsson (s)
" Nilsson i Tvärälund (c)
" Mellqvist (s)
" Mundebo (fp)
" Palm (s)

herr Carlsson i Vikmanshyttan (c)
" Hammarberg (s)
" Hernelius (m)
" Knut Johansson i Stockholm (s)
" Sundman (c)
fru Skantz (s)
herr Helén (fp)
" Jansson (s)
fru Kristensson (m)
herr Hermansson (vpk)

Nr 5

Onsdagen den
16 januari 1974

suppleanter i Nordiska rådet:

herr Fälldin (c)
" Lindahl i Lidingö (s)
" Burenstam Linder (m)
fru Håvik (s)
" Nilsson i Kristianstad (c)
" Lundblad (s)
herr Sellgren (fp)
" Gadd (s)
" Jonasson (c)
" Häll (s)
" Nordstrandh (m)
" Larfors (s)
fru Jonäng (c)
herr Wiklund (s)
" Håkansson i Rönneberga (c)
fru Johansson (s)
" Mogård (m)
herr Werner i Tyresö (vpk)

ombud och suppleanter i Europarådets rådgivande församling:

(för tiden från öppnandet av den rådgivande församlingens nästa ordinarie möte till öppnandet av församlingens därpå följande ordinarie möte)

ombud

herr Alemyr (s)
" Hedlund (c)
" Hedström (s)
" Bohman (m)
" Wååg (s)
" Sjönell (c)

personliga suppleanter

fru Gradin (s)
herr Ahlmark (fp)
" Pettersson i Lund (s)
" Lidgard (m)
fru Berglund (s)
" Söder (c)

ledamöter vilka skall äga delta i bolagsstämmor med Statsföretag AB:

herr Nilsson i Östersund (s)
" Sjönell (c)
" Bengtsson i Landskrona (s)
" Clarkson (m)

herr Andersson i Storfors (s)
" Stridsman (c)
" Haglund (s)
" Andersson i Örebro (fp)
" Rask (s)
" Mattsson i Skee (c)
" Fagerlund (s)
" af Ugglas (m)
" Blomkvist (s)
" Olof Johansson i Stockholm (c)
fru Hörnlund (s)
herr Gustafsson i Säffle (c)
fru Marklund (vpk)
herr Wirtén (fp)

§ 4 Kallelse till konstituerande sammanträden

Herr TALMANNEN yttrade:

Jag får meddela att konstituerande sammanträden med utskotten, krigsdelegationen, lönedelelegationen och riksdagens revisorer äger rum i anslutning till detta plenum.

Utskotten kallas att sammanträda kl. 15.00, krigsdelegationen kl. 15.30, lönedelelegationen kl. 15.45 och riksdagens revisorer kl. 16.30.

§ 5 Föredrogs och hänvisade Kungl. Maj:ts propositioner

nr 7 till inrikesutskottet och
nr 8 till försvarsutskottet.

§ 6 Föredrogs och hänvisades berättelserna nr 2- 4 till konstitutionsutskottet.

§ 7 Föredrogs och hänvisades skrivelserna

nr 9 till utbildningsutskottet och
nr 10 till inrikesutskottet.

§ 8 Föredrogs och hänvisades motionerna

nr 1 och 2 till konstitutionsutskottet,
nr 3 till näringsutskottet,
nr 4-7 till konstitutionsutskottet,
nr 8-12 till skatteutskottet,
nr 13 punkten A till skatteutskottet samt punkterna B och C till kulturutskottet,
nr 14-18 till skatteutskottet,
nr 19 till justitieutskottet,
nr 20 till lagutskottet,
nr 21 och 22 till utrikesutskottet,
nr 23-29 till socialförsäkringsutskottet,
nr 30-37 till socialutskottet,

nr 38 till kulturutskottet,
nr 39 till konstitutionsutskottet,
nr 40 till kulturutskottet,
nr 41–45 till trafikutskottet,
nr 46 och 47 till jordbruksutskottet,
nr 48–50 till näringsutskottet,
nr 51 till inrikesutskottet samt
nr 52–55 till civilutskottet.

Nr 5

Onsdagen den
16 januari 1974

§ 9 Föredrogs och hänvisades Kungl. Maj:ts proposition nr 5 till civilutskottet.

§ 10 Föredrogs och hänvisades motionerna

nr 56 till konstitutionsutskottet,
nr 57–60 till skatteutskottet,
nr 61 och 62 till utrikesutskottet,
nr 63 till socialförsäkringsutskottet,
nr 64 till näringsutskottet,
nr 65–67 till socialutskottet,
nr 68 till utbildningsutskottet,
nr 69 till trafikutskottet,
nr 70 och 71 till näringsutskottet samt
nr 72 till inrikesutskottet.

§ 11 Herr talmannen meddelade att Kungl. Maj:ts propositioner nr 1 och 2 skulle sättas sist på föredragningslistan för morgondagens sammanträde.

§ 12 Interpellation nr 20 ang. Raoul Wallenbergs öde.

Ordet lämnades på begäran till

Herr BJÖRCK i Nässjö (m), som yttrade:

Herr talman! I ett memorandum den 6 februari 1957 meddelade den sovjetiske utrikesministern Gromyko att de ryska myndigheterna, trots noggranna efterforskningar, inte lyckats finna andra upplysningar om förutvarande svenske konsuln i Budapest Raoul Wallenberg än en rapport från chefen för sjukvårdstjänsten vid Ljubljankafängelset, enligt vilken fången "Walenberg" avlidit den 17 juni 1947.

Åtskilliga personer har emellertid vittnat om att Raoul Wallenberg varit vid liv långt efter detta. Det rör sig om ett tiotal vittnesutsagor från sinsemellan helt skilda källor vilka man kan tillmäta trovärdighet. Man torde med stor säkerhet kunna säga att Raoul Wallenberg varit i livet betydligt senare än 1947.

Svenska regeringsframstötar för att bringa klarhet i Raoul Wallenbergs öde har hittills varit utan resultat. Ätminstone enligt vad som kommit till allmänhetens kännedom är det emellertid åtskilliga år sedan framstötar från officiellt svenskt håll skedde till de sovjetiska myndigheterna i ärendet.

Vid förhör inför ett amerikanskt senatsutskott under förra året

angående förhållandena i ryska fångläger framkom uppgifter som tyder på att Raoul Wallenberg varit vid liv så sent som 1962. Uppgifterna härrör från en f. d. kapten i ryska kontraspionaget som hoppat av och flytt från Sovjet. Han uppger sig 1962 ha sett Wallenberg i ett fångläger på fängelseön Wrangels land utanför Sibirien.

Vittnesmål finns även som tyder på att Wallenberg 1966 levde i ett interneringsläger i Sibirien.

Mycket pekar sålunda på att Wallenberg för några år sedan var i livet. Möjligheter finns att han fortfarande är vid liv. Mot bakgrund av detta bör man från svensk sida ånyo vidtaga åtgärder för att bringa klarhet i Raoul Wallenbergs öde.

Med hänsyn till det anförda hemställer jag om kammarens tillstånd att till herr utrikesministern få ställa följande fråga:

Vilka åtgärder från regeringens sida föranleder de förnyade vittnesmålen om Raoul Wallenbergs öde?

Denna anhållan bordlades.

§ 13 Interpellation nr 21 om åtgärder mot företagsnedläggelser i samband med överlåtelse till utländskt multinationellt företag

Ordet lämnades på begäran till

Herr LORENTZON (vpk), som yttrade:

Herr talman! De multinationella jättarnas intramp över Sveriges gränser har tidigare satt sina avskräckande spår. Företag har lagts ned, de anställda har förlorat sin sysselsättning och försörjning. Det senaste exemplet är den franska multijätten St. Gobains köp av Emmaboda glasverk, helt bakom ryggen på de anställdas representanter i bolagsstyrelsen. Styrelserepresentationen för de anställda var alltså ingenting värd. En kapitalägare kan göra en för honom själv vinstgivande försäljning till ett utländskt jätteföretag utan att höra de anställda eller deras representanter. Ändå gäller det över 700 människors och deras familjers framtid och försörjning.

Åter har det upprepats att de som skulle vara folkets representanter i bolagsstyrelserna helt ställts åt sidan, eller som de själva uttrycker det: "Vi fick ingenting veta", "Vi blev tagna på sängen", "Man har nu fått bevis på hur lite denna lag egentligen är värd".

Arbetsköparna bryter mot gällande lagar och överenskommelser så snart de ser möjligheter att göra en "hygglig" affär. Att de anställda och deras familjer kan bli lidande på detta deras handlande bekymrar dem föga. Att en hel bygd kan läggas för fädot stör inte deras nattsömn. Sådan är kapitalismen. Vinstbegäret är det allenarådande och tar förr eller senare de mest makabra uttryck. Mot detta faktum väger den s. k. företagsdemokratin eller "vi-andan" lätt.

I detta sammanhang är det motiverat att ställa frågan om regeringen på förhand var underrättad om försäljningen av Emmaboda glasverk och om denna skedde med regeringens goda minne. Försäljningen av fabriker här i landet till utländska multinationella företag har som bekant tidigare

skett med den svenska regeringens direkta medverkan och statligt ekonomiskt stöd.

Nr 5

Onsdagen den
16 januari 1974

Med stöd av det anförda hemställer jag om kammarens tillstånd att till herr industriministern ställa följande frågor:

1. Tänker statsrådet föreslå åtgärder som ger de anställdas representeranter i bolagsstyrelser ökat inflytande i frågor rörande företagsnedläggelser och företagsöverlåtelser?

2. Avser statsrådet att föreslå åtgärder som förhindrar försäljning av fabriker till utländska multinationella företag?

Denna anhållan bordlades.

§ 14 Interpellation nr 22 ang. sysselsättningen i Vindelådalén, m. m.

Ordet lämnades på begäran till

Herr NILSSON i Agnäs (m), som yttrade:

Herr talman! Beslutet om Vindelälvens bevarande utbyggt dröjde så länge att utvecklingen i ådalen menligt påverkades. Sedan riksdagen fattat sitt beslut och Kungl. Maj:t meddelat att älven icke skall utbyggas har de statliga åtgärderna dröjt och kommunerna haft stora svårigheter med sysselsättning och näringsliv. En viss optimism och framtidstro har dock kunnat skönjas de senaste åren.

Det vore fördenskull ödesdigert för bygden om den i samband med energikrisen väckta frågan om utbyggnad av vattenkraft skulle ånyo skada etablering och satsning av annat slag i Vindelådalén. För den som nyktert bedömer problemen med den långsiktiga energiförsörjningen står det klart att Vindelälvens kraft endast är av marginell betydelse och att den bevarade älven har sådant värde ur miljösynpunkt att beslutet i frågan aldrig kan rivas upp. Spekulationerna i dag om utbyggnad från deras sida som ser på kortsiktiga vinster kan dock verka skadligt och betyda stagnation på nytt för utvecklingen av det näringsliv som ger stadigare vinst och trygghet.

Det är i dagens läge ytterst viktigt att regeringen ger upplysning i frågan. Det måste sägas ifrån att Vindelälven icke kan utbyggas men att statsmakterna skall fullfölja det som planerats i fråga om Vindelådalén samt stödja kommunerna i deras arbete att skapa sysselsättning och bevara de omistliga naturvärden det här gäller.

Med stöd av det anförda anhåller jag om kammarens tillstånd att till herr industriministern få ställa följande frågor:

1. Vill statsrådet för att skingra den aktuella oron bekräfta att beslutet att bevara Vindelälven ligger fast?

2. Vill regeringen påskynda de åtgärder som vidtagits eller planeras för sysselsättningen i Vindelådalén?

Denna anhållan bordlades.

§ 15 Upplästes följande till kammaren inkomna ansökan:

Till riksdagens kammare

Härmed får vi anhålla om tjänstledighet från riksdagsgöromålen under tiden den 21 t. o. m. den 25 januari för deltagande i Europarådets rådgivande församlings session i Strasbourg.

Stockholm den 16 januari 1974

Uno Hedström

Anita Gradin

Kammaren biföll denna ansökan.

§ 16 Anmälades och bordlades motionerna

Nr 73 av herr *Bohman m. fl.* angående riksdagens öppnande

Nr 74 av herr *Börjesson* i Falköping om ändring av bestämmelserna angående poströstning

Nr 75 av herrar *Fridolfsson* och *Nilsson* i Agnäs om avdragsrätt vid inkomstbeskattningen för gåvor till religiösa ändamål m. m.

Nr 76 av herr *Jonasson m. fl.* om översyn av reglerna för mervärdeskatt vid försäljning av begagnade varor

Nr 77 av herr *Jonasson m. fl.* om översyn av reglerna för handikappades rätt till befrielse från fordonsskatt, m. m.

Nr 78 av herr *Jonasson m. fl.* om begränsning av den bokföringsmässiga redovisningen för jordbrukare

Nr 79 av herrar *Johansson* i Växjö och *Olsson* i Sundsvall angående rättshjälpen till näringsidkare

Nr 80 av herr *Werner* i Malmö *m. fl.* angående principbeslutet om en procent av bruttonationalprodukten till u-landsbistånd

Nr 81 av herr *Hermansson m. fl.* om sänkt pensionsålder för gruvarbetare m. fl.

Nr 82 av herr *Björk* i Gävle *m. fl.* om hälsovarning på cigarettförpackningar

Nr 83 av herr *Henmark m. fl.* om statsbidrag till De handikappades missionsförening

Nr 84 av herr *Hermansson m. fl.* om åtgärder i syfte att bevara skolor i glesbygd

Nr 85 av herrar *Börjesson* i Falköping och *Johansson* i Skärstad om lägre telefonkostnader för döva

Nr 86 av herr *Börjesson* i Falköping *m. fl.* om slopande av bestämmelsen angående erhållande av körkort först vid 20 år

Nr 87 av herr *Börjesson* i Falköping *m. fl.* om utsträckt giltighet av det s. k. 67-kortet vid SJ

Nr 88 av herr *Börjesson* i Falköping *m. fl.* om utsträckt giltighet av det s. k. 67-kortet vid SJ

Nr 89 av herr *Björk* i Gävle *m. fl.* om införlivande av Gästrikland med det allmänna stödområdet

Nr 90 av herr *Börjesson* i Falköping om höjning av maximibeloppet för näringshjälp

Nr 91 av herr *Fälldin m. fl.* om en utredning och utvärdering av arbetsmarknadspolitiken

Nr 92 av herr *Magnusson* i Kristinehamn *m. fl.* angående ifrågasatta kraftverksutbyggnader i norra Värmland

Nr 93 av herr *Bohman m. fl.* om upphävande av förköpslagen, m. m.

Nr 94 av herrar *Eriksson* i Ulfsbyn och *Åsling* om höjning av anslaget till Bidrag till kostnader för kommunal beredskap, m. m.

Nr 95 av herr *Eriksson* i Ulfsbyn *m. fl.* angående kostnadsansvaret för kompletterande teleanordningar i beredskapssyfte

Nr 96 av herr *Eriksson* i Ulfsbyn *m. fl.* angående den landstingskommunala beredskapen

Nr 5

Onsdagen den
16 januari 1974

§ 17 Meddelande ang. enkel fråga

Meddelades att följande enkla fråga denna dag framställdes, nämligen av

Nr 19 Herr *Pettersson* i Västerås (vpk) till herr industriministern om lokalisering till Västerås av statens industriverk:

Är statsrådet beredd att stödja en lokalisering av statens industriverk till Västerås kommun?

§ 18 Kammaren åtskildes kl. 14.45.

In fidem

SUNE K. JOHANSSON

/Solveig Gemert